

Dermatoskopi: Nereye Doğru?

Dermatoscopy: Where are we heading?

Dermatoskopinin temelleri ilk kez 1893'de Unna'nın deriye yağ damlatarak epidermisi şeffaf hale getirdikten sonra camı diaskop olarak kullanması ile atılmıştır. Benim dermatoskopi ile ilk tanışıklığım ise asistanlığımın birinci yılında 1989'da Blue Journal'da yayınlanan "using ofthalmoscope in the clinical diagnosis of cutaneous pigmented lesions" başlıklı editöre mektup şeklindeki makaledir. Bu makale Şikago'dan yazılmasına karşın dermatolojide çığır açan bir görüntüleme tekniği olan dermatoskopi ilk kez Almanya'da kullanılmış ve dermatoskopun kullanımına ilişkin raporlar 1990 yılından itibaren hızla artmaya başlamıştır. Avrupa'da; başta Avusturya ve İtalya olmak üzere günlük pratikte kullanımını teşvik eden yayınlar ile yaygınlaşmıştır. Ülkemizde Ege Üniversitesi'nde Fezal Özdemir ve Vakıf Gureba Hastanesinde Dr. Nahide Onsun'un öncülüğünde 1993'den itibaren dermatoskop kullanılmaya başlanmış, izleyen yıllarda ulusal kongrelerde deneyimler aktarılmaya başlanmıştır. 1997'den itibaren ise Hacettepe'de dermatoskopi asistan eğitimine girmiştir. Bu yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanım oranı dermatologlar arasında %10'u geçememişken başta Alfred W. Kopf'un ülke çapındaki çabalarıyla 2000'li yıllarda burada da günlük pratiğin bir parçası olmaya başlamıştır. 2003 yılında aralarında Türkiye'nin de temsil edildiği 110 farklı ülkenin katılımıyla "International Dermoscopy Society" kurulmuş ve üye sayısı 3700'ü aşmıştır. Aralık 2009'da Türk Dermoskopi Çalışma grubu kurulmuş ve üye sayısı hızla artmaya devam etmektedir.

Dermatoskoplarda teknolojik olarak ilerleme ışık kaynağı değişiklikleri dışında fazla olmamışsa da görüntünün kaydedildiği dijital sistemler açısından çok yol alınmıştır. Buna rağmen bilgisayarlı sistemler hala el dermatoskobunun verdiği görüntü kalitesini yakalayamamıştır.

Dermatoskopinin kullanım alanı ile ilgili gelişmeler ise sınırlı teknolojik gelişiminin aksine logaritmik olarak artmaktadır. İlk olarak pigmente lezyonların özellikle melanomun diğer pigmente lezyonlardan ayırımında ve pigmente lezyonların tanısallaştırılmasının artırılmasında kullanılırken günden güne kullanım alanı genişlemektedir. Derinin paraziter hastalıklarının tanısı, saç

hastalıklarının ayırıcı tanısı, bazı inflamatuvar hastalıkların ayırımı, verilen tedavilerin derideki etkilerinin izlenmesi, bazı pigmente olmayan deri tümörlerinin ayırıcı tanısı bugünkü kullanım alanları arasındadır. Bence dermatoskopinin en fark yarattığı durumların başında tırnaktaki kanamaların ayırılması sayılabilir. Hem tırnak gibi biyopsisi zor lokalizasyonlarda, hem de çok sayıda displastik nevüsü olan hastalarda gereksiz eksizyonların önemli ölçüde azalmasına neden olmuştur.

Dermatoskopi günden güne artan yayın sayısı ile giderek yaygınlaşmış ve "dermatoloğun stetoskobu" haline gelmiştir. İyi bir dermatoloğun gözü ve kulağı hala çok önemli olsa da ne olup bittiğini anlamada çıplak gözden daha detaylı bir bakış sağlayabiliyor olmasının avantajı büyüktür. Hastaların gözünden bakıldığında dermatoloğun "şöyle bir bakıp" değil de bir cihazla deriye bakabiliyor olması önemli bir güven unsurudur. Bizim yönümüzden ise klinik ile histopatoloji arasında başka bir morfolojik boyut getirmesi ve çıplak gözümüzün gördüğünü doğrulaması, bazen de çıplak gözümüzün yanılığını düzeltebilmesi açısından çok değerlidir. Dermatoskopi bizi dermatopatolojiye daha da yakınlara getirmiş, birisi horizontal diğeri vertikal olarak deriye bakarsa da derideki patolojileri anlamamızı kolaylaştırmıştır.

Son yıllarda dijital dermatoskopik sistemlerin yaygınlaşması sayesinde kayıtlar saklanabilir, aynı hastada objektif karşılaştırma yapılabilir ve bu kayıtlar gereğinde paylaşılabilir hale gelmiş; bu durum dermatoskopinin klinik uygulamadaki gücünü artırmıştır. Özellikle son 10 yıldır ülkemizde yapılan kongre veya sempozyumların hemen hepsinde dermatoskopi kursu yapılmakta ve bu kurslara talep ve katılım giderek artmaktadır. Dermatoloğun hayatına farklı bir morfolojik boyut getiren dermatoskopi sayesinde klinik görünüm devre dışı kalmıyor ama klinik izlenimde bir şey söylemeyen lezyonlar dermatoskop ile konuşmaya başlıyor. 2011 yılında dermatoskopi artık pigmente ve pigmente olmayan deri lezyonlarının tanısı ve izlenimde yeni bir yöntem olmaktan çıkıp standart bir araç olmakla birlikte bu alanda yapılacak araştırmalara hala yer ve gereklilik vardır.

Saygı ve Sevgilerimle
Prof. Dr. Sedef Şahin